

UNA OPORTUNITAT PER REFLEXIONAR: PARTICIPACIÓ DE L'ESCOLA EN EL PROJECTE COMENIUS

Equip coordinador del ProjecteComenius
CP Rafal Vell, març de 2005

Ja fa dos cursos escolars que al CP Rafal Vell participam en un projecte Comenius sobre atenció a la diversitat. D'ençà que ens vàrem reunir per primera vegada per envestir la tasca fins ara mateix hem fet un recorregut d'experiències plenes i enriquidores personalment i professionalment. L'itinerari d'aquest viatge i l'equipatge que hem anat adquirint és el que voldríem exposar i compartir en aquest escrit.

L'inici del projecte i els objectius

El punt de partida el podem situar en la participació de la direcció del centre en un seminari de contacte del programa Sòcrates. La finalitat d'aquests seminaris és precisament posar en contacte centres de diferents països europeus. Fruit d'aquesta primera trobada i de les informacions que se'n derivaren, el claustre de professors va aprovar la participació en el projecte Comenius sobre el tema "Atenció a la diversitat".

Una vegada decidits a començar a treballar ens vàrem comunicar amb els que serien els nostres socis: l'escola Santarves de Siauliai, a Lituània, i l'escola Fialho d'Almeida a Cuba, Portugal.

Encara que molts de nosaltres no teníem cap experiència en programes d'aquest tipus, vàrem començar a pensar com ens podríem organitzar per treure profit d'aquesta oportunitat que se'ns oferia. Per això, el primer pas va ser definir què ens proposàvem. Així vàrem començar per concretar els objectius del projecte, que són els següents:

Conèixer la manera com es treballa amb els alumnes amb necessitats educatives especials a cada un dels centres associats

Compartir la informació a partir de les necessitats i demandes de cadascun dels centres

Esbrinar el tipus de suport més adient per a aquells alumnes que el necessitin quant a agrupaments, recursos personals, materials, adaptacions curriculars, interacció amb les famílies i amb altres organismes externs, i les accions que duen a terme els diferents professionals implicats: els mestres tutors, especialistes i de suport, l'equip directiu i els altres col·lectius del centre.

Tot això amb la intenció d'extreure conclusions que ens ajudassin a donar una millor resposta als nostres alumnes.

La primera tasca va ser confeccionar un qüestionari per tal de facilitar aquest intercanvi d'informació i de fixar un punt de partida comú

QÜESTIONARI D'INTERCANVI D'INFORMACIÓ SOBRE NEE

- ♦ *En quin tipus d'alumnat està basat el nostre projecte?*
- ♦ *Qui treballa amb aquest alumnat?*
- ♦ *Qui detecta que un infant té necessitats educatives específiques o necessita d'un suport?*
- ♦ *Com s'adapten els currículums a aquest alumnat?*

Foto cedida pel CP Rafal Vell

- ♦ *Com es du a terme la coordinació entre el professorat que realitza tasques de suport?*
- ♦ *Quin material s'utilitza amb aquest alumnat?*
- ♦ *Com solucionam les dificultats de conducta a la classe?*
- ♦ *Com avaluam el suport?*
- ♦ *En quin entorn es duen a terme les sessions de suport? (aula ordinària, petits grups dins o fora de l'aula ordinària, individualment dins o fora de l'aula ordinària...)*
- ♦ *Com es du a terme la coordinació amb les famílies i altres recursos externs?*

Foto cedida pel CP Rafal Vell

Aquesta eina va resultar fonamental per estructurar aquest intercanvi abans esmentat amb les altres escoles amb qui treballam.

Al mateix temps procuràvem facilitar i optimitzar el contacte amb els nostres socis de Lituània i Portugal. Certament, aviat vàrem tenir la necessitat de contactar personalment amb els equips de mestres amb qui treballàvem. Per això, als missatges per correu electrònic s'hi varen afegir sessions de vídeo-conferència i converses amb messenger amb la utilització de la web-cam.

Una vegada recollida la informació bàsica que ens havíem proposat, la següent passa va consistir a organitzar les visites a cada un dels països. Aquestes experiències han marcat el projecte, de forma que percebem com hi ha hagut un punt d'inflexió important abans i després d'aquests viatges.

Els viatges com a punt d'inflexió

Vàrem viatjar una representació de la nostra escola i la de Portugal cap a Lituània, el mes d'abril de 2004.

Visitar el país i conèixer directament les persones i els entorns amb els quals havíem treballat va suposar un impuls molt important al projecte. Podríem dir que l'experiència va suposar un enorme enriquiment tant professional com personal, encara que no estam segurs de poder diferenciar els dos aspectes en aquest cas.

El viatge a Lituània ens va permetre conèixer la realitat educativa i social d'aquell país.

Lituània és encara un país jove en desenvolupament, va ser el primer país Bàltic que començà un procés de secessió de l'antiga URSS (no va ser república independent fins el 1991) i existeix una consciència molt generalitzada en la importància de l'educació per al desenvolupament del país. Això es tradueix en una dotació important de recursos per part de l'Administració i també en una implicació de les famílies en l'educació dels seus fills, de forma que els mestres troben un suport a la seva tasca educativa.

La tranquil·litat i el respecte amb què els infants aprofitaven els recursos materials, l'espai de l'aula i el tracte entre companys i adults ens convidà a reflexionar sobre l'educació en valors i la relació entre escola i família en el nostre entorn. Aules menys nombroses que les nostres, també amb menys hores lectives, però també amb equips de suport més poc dotats de material i personal. Aquest personal de suport atén grups d'alumnes per edat i tipus de dificultat fora de la seva aula ordinària, i també algunes hores dins l'aula.

La següent activitat, dins el present curs escolar, va ser organitzar i rebre la visita dels companys de les escoles de Lituània i Portugal. Les activitats que es varen organitzar varen consistir en visites a la nostra escola, a dues escoles de primària i a dos instituts, a la UIB i al CPR, i a cada un d'aquests llocs es varen preparar diferents actes: assistència a sessions de classe, conversa amb representants del centre, una conferència i una taula rodona. A més, vàrem intentar que coneguessin també la nostra realitat social i el nostre entorn, complementant les activitats professionals amb algunes visites i activitats més lúdiques.

S'ha d'agrair la participació de tota la comunitat educativa en aquestes activitats, d'una manera que ens va fer sentir a tots membres i partícips d'un mateix projecte d'escola, d'un mateix projecte educatiu.

Què pensam? Què hem fet i què volem fer?

Després del viatge vàrem tenir oportunitat de reflexionar sobre les formes d'atendre la diversitat de l'alumnat, de les semblances i diferències entre diferents sistemes educatius.

Semblances, en relació a l'objectiu de treballar per una escola inclusiva, que fomenti la integració i la normalització social de les persones amb discapacitat i de tot l'alumnat en general. També en les dificultats amb què tots els docents ens trobam: bàsicament, derivades de la impotència davant una tasca que sovint ens pareix gegantina, i en la manca de recursos, materials o personals, per atendre els nostres alumnes.

Diferències, en l'estructura del sistema educatiu, en la forma d'organitzar el suport, en el nombre d'alumnes amb necessitats educatives especials, en la percepció i la importància que es dona a l'educació, en la forma de viure a l'escola a cada país.

Per tot això, i continuant amb els objectius que ens havíem proposat, vàrem aprofitar una idea que posaven en pràctica a Santarves (l'escola de Lituània), que consisteix en demanar a l'alumnat com se sent a l'escola. Ells ho titulen **"Em sent bé quan em sent segur"**. A nosaltres ens va parèixer molt interessant demanar als propis alumnes com vivien l'escola, i especialment com perceben les mesures de suport que tenim organitzades. Per això hem confeccionat un qüestionari adreçat a l'alumnat, i estam treballant també en un qüestionari adreçat al professorat i a les famílies. El qüestionari dels alumnes ens permet recollir dades sobre:

- Si es troben a gust amb el suport que reben (ja sigui dins o fora de l'aula).
- Si són conscients o no dels sistemes d'ajut que se'ls proporcionen.
- Quines coses mantindrien i quines canviarien de la classe i de l'escola.
- Quines coses de les que es fan a l'escola els fan sentir alegres o tristes, tranquils o nerviosos, etc.

Foto cedida pel CP Rafal Vell

Demanar l'opinió als propis implicats, alumnat, mestres i famílies, ens ajudarà a destriar si les mesures de suport són adequades a les seves necessitats, si ajuden o destorben en la integració en el grup i a l'escola, si les perceben com a necessàries o els provoquen problemes de relació... Si se senten, en definitiva, membres d'un entorn normalitzat que al mateix temps intenta donar resposta a les necessitats educatives de tots els infants.

I, per suposat, continuar reflexionant. Entenem que una escola de qualitat és aquella en la qual tots els sectors que la integren tenen també la capacitat de participar en l'avaluació i d'expressar la seva opinió. Que és capaç d'adaptar la resposta educativa a les necessitats de l'alumnat, de tot l'alumnat que és, en definitiva, la peça clau i l'objectiu primordial de tota la nostra acció educativa. Aquest és, segons la nostra opinió, el gran avantatge de participar al projecte Comenius: tenir l'oportunitat de reflexionar per, al cap i a la fi, millorar.

Per a una informació més detallada sobre el projecte i els resultats obtinguts us recomanem visitar la pàgina web del CP Rafal Vell: <http://www.mallorca-web.net/cprafalvell> on trobareu un enllaç al "projecte Comenius" ■

PLAÇA 18®
serigrafia

La millor selecció tèxtil per a promocions en serigrafia

Tel: 971 660 422
Polígon Son Noguera, Lluçmajor www.p18.com